

ФРЕДРИК БРАУН ВАЖНА ПЕРСОНА

Превод от английски: [Неизвестен], 1973

chitanka.info

И така: съществуваше на белия свят някой си Хенли, Ал Хенли. Ако бихте го видели, никога не бихте си помислили, че той може да бъде използван за каквото и да е сериозно нещо. А ако знаехте как е живял, преди да долетят тези тукиани, въобще не бихте повярвали, че когато дочетете тази история докрай, ще му бъдете благодарни до гроба си...

През този ден Хенли беше пиян. Не бих казал, че този факт може да бъде отнесен към изключителните факти: Хенли си беше пиян постоянно и имаше за цел нито за миг да не изтрезнява. Впрочем от известно време за него това не беше много лесна работа, тъй като отдавна не разполагаше с пари и приятели, от които може да вземе назаем. А списъкът на познатите му беше изтънял дотолкова, че той смяташе за успех, ако успяваше да получи от тях за една чашка макар и 20 цента.

И ето че той благополучно достигна до печалните дни, в които по неволя ще изкрачиш много мили, преди да се сблъскаш с някой, макар и малко познат, от който можеш да изкопчиш долар или в най-лошия случай няколко цента. А от дългите разходки от главата ти отлитат и последните останки на опиянението, е, не съвсем, но почти... Общо взето, положението на Хенли беше както на Алиса в страната на чудесата: спомнете си, когато тя се среща с кралицата и ѝ се налага да тича с всичка сила, за да може просто да си стои на едно място...

Направо да се проси от непознати не беше изход, тъй като фантетата бяха нащрек и работата би завършила с дранголника, където няма да ти дадат даже и капчица спирт, а това вече би било направо отвратително. Хенли беше достигнал до такава крайна точка — дванадесет часа без пиене, — че очакваше настъпването на такива лилави кошмари, в сравнение с които алкохолната лудост изглежда не ураган, а лек и приятен полъх.

Какво представлява алкохолната лудост? Нищо друго освен халюцинации! Ако не си глупак знаеш отлично, че всъщност няма никакви халюцинации. Понякога те дори са нещо като развлечение — зависи от вкуса. А лилавите кошмари... За да се впиянчиш до лилаво, трябва да гълташ дневно повече уиски, отколкото един обикновен смъртен е в състояние въобще да побере в себе си. И при това е необходимо да пиеш непрекъснато, докато не забравиш кога си бил

трезвен последния път, а след това да се лишиш от алкохола изведнъж и напълно, както те лишават например в затвора.

Само от една мисъл за лилавите кошмари Хенли започна да се тресе. И именно в този миг той започна да тресе ръката на един стар приятел, на един интимен приятел. Хенли беше виждал този приятел всичко на всичко два-три пъти, и то при обстоятелства не кой знае колко приятни за себе си, но това нямаше значение! Този „стар приятел“ се казваше Кид Егълстън и беше едър, но твърде смачкан мъжага, някогашен боксьор, а сега бияч в кръчма, в която, разбира се, Хенли не би могъл да не се запознае с него.

Вие обаче няма нужда да запомняте нито кой е той, нито как го наричат: и без това този кръчмарски бияч няма да изкара дълго, поне в нашия разказ. По-точно само след минута и половина той ще нададе ужасен крясък и ще изгуби съзнание и ние с вас за него няма да чуем нищо повече...

И все пак, щом вече стана дума, трябва да ви подчертая, че ако Кид Егълстън не беше изкрещял и не беше загубил съзнание, вие може би не бихте седели там, където седите, и не бихте чели това, което четете. Дори е твърде възможно сега да копаете гланруда в една кариера под зеленото слънце на другия край на нашата галактика. Уверявам ви, че това съвсем не би ви харесало; запомнете, че именно Хенли ви е спасил и ви спасява досега от подобна участ, и затова не го съдете строго. Ако Три и Девет бяха взели не него, а Кид, всичко сигурно би се обърнало другояче...

Три и Девет бяха пришълци от планетата Тук, втората (и единствената пригодна за живот) планета на гореспоменатото зелено слънце в другия край на галактиката. Три и Девет, разбира се, не са пълните им имена. Имената на тукианите са числа и пълното име или номер на Три беше 389057792869223. Във всеки случай така би изглеждал този номер, написан според десетичната система. Вярвам, че не ми се сърдите, като наричам пришълците Три и Девет и ги заставям по същия начин и те да се обръщат един към друг. Самите те биха се разсърдили, и то много. Тукианите, обръщайки се един към друг, всеки път произнасят номера си напълно и всякакви съкращения се смятат от тях дори не за нелюбезност, а направо за оскърбление. Но въпреки това те живеят много по-дълго от нас. Затова на тях не им е жал за времето, а аз бързам.

В онази секунда, в която Хенли тресеше с упоение ръката на Кид, Три и Девет си стояха тихичко над тях на височина от около една миля. Стояха си не в самолет и не в космическа ракета и, разбира се, не и в летяща чинийка. Тукианите се намираха в един куб от време-пространството.

Вероятно ще поискате обяснение. Тукианите са установили — след време ние може би сами ще установим, — че Айнщайн е бил прав. Материята не може да се движи с по-голяма скорост от тази на светлината, без да се превърне в енергия. На вас, разбира се, не би ви се искало да се превърнете в енергия. На тукианите също, а изследването на галактиката, щом веднъж е започнало, би трябвало да се продължи.

И ето те измислили, че е възможно да се пътешествува със скорост по-голяма от тази на светлината, ако се движиш синхронно и във времето. Т.е. да се пътешествува не просто в пространството, а във временно-пространствен континуум. Разстоянието от Тук до Земята е 163 хиляди светлинни години. Но тъй като те бяха се придвижили в миналото на 1630 века, то времето на пътешествието за тях самите се равняваше на нула. След това по пътя си за в къщи те се бяха придвижили с 1630 века в бъдещето и попаднаха във временно-пространствения континуум при изходната точка. Вярвам, че разбрахте какво искам да кажа?...

Общо казано, ако искате, вярвайте, ако искате, не, но кубът плуваше невидим за земните жители на височина една миля над Филадельфия (и не ме питайте защо над Филадельфия, тъй като сам не мога да си представя как може да се избере Филадельфия за каквото и да е). Кубът плуваше там вече от четири дни, а Три и Девет улавяха и анализираха земните радиопредавания, докато не се научиха да ги разбират и разговарят на английски език.

Не, разбира се, те нищо не бяха обхванали нито от нашата култура, каквато тя е всъщност, нито от нашите обичаи, каквито са те наистина. Сами помислете възможно ли е да си съставиш картина за живота на Земята, натъпквайки се с каша от радиовикторини, рекламни ревюта, евтини скечове и ковбойски филми. Наистина тукианите дори не се интересуваха особено много каква е нашата цивилизация, тъй като бяха загрижени само за едно: тя да не се окаже твърде развита и да не представлява за тях угроза. През тези четири

дни бяха се уверили, че дори и не мирише на угроза. И честно казано, трудно е те да се винят, гдето са стигнали до такъв извод, още повече, че изводът им е точен.

— Да кацаме ли? — запита Три.

— Стига да искаш — каза Девет.

Три обви с тялото си ръчките на управлението...

— ... Да, бе, аз видях ти как го излупа — дрънкаше в това време Хенли. — Ти беше чудесен на ринга, Кид. Ако би имал по-умен трениор, знаеш ли какво нещо би станал!... Имаше в тебе нещо. Нерв беше то. Не би ли искал да си сръбнем, Кид?

— На чия сметка, Хенли? На твоя или на моя?

— Виждаш ли, Кид, аз именно сега съм на сухо. Но не мога да не си сръбна: душата ми гори. Заради старата дружба...

— Ти се нуждаеш от пиене колкото риба от чадър. Ти и без това си пиян. Първо изтрезней, че иначе ще почнеш да виждаш дяволчета...

— Стара работа — каза Хенли. — Пък и мене не ми пука. Ето ги, порадвай им се, те са зад гърба ти...

Въпреки всякаква логика Кид Егълстън се обърна. И веднага, надавайки пронизителен крясък, падна на земята в припадък. Към тях се приближаваха Три и Девет. Зад двамата се очертаваха неопределените форми на огромен куб със страна 5 метра, а може би и повече. А този куб беше и в същото време сякаш не беше страховито зрелище. Вероятно именно този куб беше изплашил Кид.

Сигурно е така, защото във външния вид на Три и Девет, честно казано, нямаше нищо особено. Червеобразни, дълги (ако ги развиеш) по три и половина метра и дебели в централната част на тялото по 25 сантиметра. Краищата на телата им бяха някакси заостренички. А самите те бяха синички. Без всякакви видими осезателни органи. Към Хенли и проснатия върху тротоара Кид те се приближаваха в своето нормално навито положение, сякаш плувайки във въздуха.

— Здравсти — каза Хенли, — изплашихте ми приятелчето, дявол да ви... А той би ме почерпил. Би ми почел морал, а след това щеше да ме почерпи. Така че пиенето е от вас...

— Алогична реакция — отбеляза Три, обръщайки се към Девет. — И при другата особа също. И двамата ли ще вземем?

— Не е нужно. Другата особа, макар и по-едра, е някак си много слабичка. Освен това стига ни и един екземпляр. Да тръгваме!...

Хенли отстъпи една крачка.

— Ако има пиене, тогава ще дойда. В противен случай ще поискам да зная накъде ме дърпате...

— Ние сме пратеници от Тук...

— Оттука? — подразни ги Хенли. — И докъде? Ето какво, чорбаджии, никъде няма да дойда, ако всеки от вас не ми даде да си пийна...

— Какво говори той? — осведоми се Девет от Три.

— Не разбрах.

— Насила ли да го вземем?

— А може би той ще тръгне доброволно. Същество, вие ще влезете ли в куба по собствено желание?

— А там има ли нещо за пиене?

— Има, там всичко има. Молим ви да влезете...

И Хенли влезе. Не защото вярваше в този призрачен куб, но просто нямаше какво да губи. А освен това, ако беше се впиянчил до виждане на дяволчета, по-добре е да се отнася към тях с хумор. Отвътре кубът беше твърд и сега не изглеждаше нито прозрачен, нито призрачен. Три се омота около ръчките на управлението и с леки движения на двата си края управляваше чувствителните механизми.

— Ние сме в подпространството — съобщи той. — Предлагам да спрем и изучим получения образец, като установим дали е пригоден за нашите цели...

— Ей, а какво става с пиенето?...

Хенли започна да се вълнува не на шега. Ръцете му трепереха и по тялото му от горе до долу и от долу до горе пълзяха мравки.

— Очевидно е, че той страда — забеляза Девет. — Вероятно от глад или от жажда. Какво пият тези същества? Кислородна вода както нас ли?...

— Голяма част от повърхността на тази планета е покрита, както ми се струва, с вода, която съдържа значително количество натриев хлорид. Да му синтезирам ли такава вода?

— Недейте! — изкрещя Хенли. — Дори да е без сол, пак недейте! Искам да си пийна! Уиски...

— Дали да анализирам обмяната на веществата му? — запита Три. — С помощта на интрофлуороскопа това може да стане за една секунда...

Той се отмота от ръчките и се насочи към странно на вид съоръжение. Запламтяха огънчета.

— Поразително — каза Три. — Обмяната на веществата му зависи от C_2H_5OH ...

— C_2H_5OH ?

— Точно така. Предимно етилов спирт. С известно количество H_2O и дори без натриевия хлорид, който преобладава в тамошните морета. Има и други ingredienti, но в минимални дози. Очевидно точно това е всичко, което той е усвоявал като храна поне през последните месеци. В кръвта и в нервните му клетки има 0,234% спирт. Създава се картина, че цялата обмяна на веществата в неговия организъм се базира върху C_2H_5OH ...

— Момчета! — замоли се Хенли. — Така ще умра от жажда. Престанете да се потривате и ми налейте една чашчица...

— Чакайте малко — отвърна Девет. — Сега ще приготвя всичко, което ви е необходимо. Нека само да поработя с осветителните тела и да включа психометъра...

Отново се замяркаха огънчета и Девет се премести в ъгъла на куба, където беше лабораторията му. Там нещо стана и след една минута той се върна с колба, в която се вълнуваха два литра прозрачна янтарна течност.

Хенли помириса, след това опита и тежко, тежко въздъхна.

— Няма съмнение, че съм на онзи свят — каза той. — Та това е ултра-прима-люкс, божествен нектар, такова шикозно питие просто никъде няма...

Той удари няколко големи глътки и пиетието дори не му изгори гърлото.

— Какво е това пиене, Девет? — запита Три.

— Твърде сложен състав, който напълно подхожда на неговите нужди. 50% спирт и 45 вода. И още други ingredienti, включително всички витамини и соли, нужни за организма му, в подходящи пропорции и в разтворен вид. След това още редица компоненти в микродоза, за да се подобрят вкусовите качества според неговите стандарти. За нас, тукианите, вкусът му би бил направо ужасен, дори и да можехме да прием спирт или вода...

Хенли отново въздъхна и отново сръбна. Леко се олюля. Погледна към Три и се захили:

— А сега зная, че оттук вас ви няма...

— Какво иска да каже? — обърна се Девет към Три.

— Неговите мислителни процеси очевидно са съвършено алогични. Съмнявам се, че от съществата на този вид могат да се получат някакви прилични роби. Но, разбира се, ние още веднъж ще проверим. Как е името ви, същество?

— Защо ти е притрябвало моето име, приятелю? — запита Хенли, — М-можете да ме наричате както ви се иска, аз ви р-разрешавам... Вие сте ми н-н-най, най-добрите приятели... В-взимайте ме и ме воз-з-зете к-къ-дето искате, с-само ме р-разбудете, к-когато пристигнем. К-къде отиваме?...

Той сръбна от колбата още няколко пъти и легна върху пода. Неразбираемите звуци, които сега издаваше, не успяха да разшифроват нито Три, нито Девет. „Х-ррр... Вссс... Хрррр... Вссс...“ или нещо от този род. Те се опитаха да го разбудят, но всички усилия се оказаха напразни.

Тогава направиха редица нови наблюдения и всички опити, които можеха да измислят. Минаха няколко часа. Най-накрая Хенли се събуди, седна и се взря в тукианите с безумни очи.

— Не вярвам — каза той. — Вас ви няма тука, само ми се привижда. Ради бога, дайте да си пийна...

Отново му подадоха колбата. Девет се беше постарал и тя отново беше препълнена. Хенли си пийна. И в блаженство затвори очи.

— Само не ме будете!

— Но вие въобще не спите...

— Тогава не ми позволявайте да заспя. Разбрах! Разбрах какво е ей това. Амброзия, напитката на боговете...

— Боговете? А какво е това?

— Абе тях ги няма. Но те пият амброзия. Седят си на Олимп и си я пият...

— Абсолютно алогични мисловни процеси — каза Три.

Хенли вдигна колбата като чаша за наздравица.

— Оттука-дотука, оттука-дотука ние никога няма да отидем...

— Какво е това никога?

Хенли се замисли.

— Никога — това е, когато се накръчмариш и препиеш и се шляеш и търкаляш оттука-дотука...

— Какво знаете вие за Тука?

— Оттука-дотука няма нищо и вас ви няма. За ваше здраве!...

Той отново пи.

— Много е тъп, за да го приспособим към каквото и да е, освен към най-проста физическа работа — направи извод Три. — Но ако е достатъчно силен, все пак ще препоръчаме нахлуване на тази планета. Там вероятно има 3–4 милиарда жители. Необходим ни е и неквалифициран труд — 3–4 милиарда ще ни донесат съществена помощ...

— Ураааа! — закрещя Хенли.

— Изглежда, че той няма сериозна координация — замислено каза Три. — Но може би е достатъчно силен... Как е името ви, същество?

— Наричайте ме Ал, момчета...

Хенли някак си се изправи на крака.

— Това вашето лично име ли е, или така се казва видът ви? И това наименование пълно ли е?

Хенли се облегна на стената и се замисли малко.

— Наименование на вида — обобщил той. — Пълното име ще бъде... Чакайте, ще ви го кажа по латински...

И си го спомни по латински.

— Ние искаме да ви изпробваме на издръжливост. Бягайте от стена до стена, докато се уморите. Колбата с храната ще ви я поддържа аз...

Девет се опита да вземе колбата от Хенли, но той не я пускаше.

— Още една глътчица. Още една ма-алка глътчица и тогава ще потичам. Честна дума, ще потичам. Където искате...

— Може би той се нуждае от своето питие — отбеляза Три. — Дайте му, Девет...

„А може би няма скоро да ми падне отново?“ — изплаши се Хенли и се залепи за колбата. След това жизнерадостно помахна с ръка на четиримата тукиани, които изведнъж се оказаха пред него.

— Хайде да тичаме, братчета! Цялата компания... Залагайте за мене. Ще спечелите като нищо. Но първо аз още мъ-ъничко...

Той сръбна още, този път наистина малко, нещо около 50 грама.

— Стига — каза Три. — Сега тичайте.

Хенли направи две крачки и се просна върху пода. Обърна се по гръб и остана да лежи така с блажена усмивка върху лицето.

— Невероятно! — възкликна Три. — Сигурно той се опитва да ни избудалка? Проверете, Девет...

Девет провери.

— Невероятно! — повтори той. — Наистина е невероятно, но след толкова незначително напрежение образецът е в напълно безсъзнателно състояние. Дотолкова, че напълно е загубил всякаква чувствителност към болка. И това не е преструване. Този вид не представлява за Тук никаква ценност. Гответе се за старт — ние се връщаме. В съответствие със съществуващата у нас инструкция взимаме го със себе си като екземпляр за зоологическата градина. Такова същество си заслужава да бъде показано. От гледна точка на физиологията това е най-странното същество, което някога сме откривали върху десетките милиони изследвани планети...

Три се уви около ръчките на управлението и с двата си края започна да включва в действие механизмите. Изминаха 163 хиляди светлинни години, 1630 минали и бъдещи векове се погасиха взаимно с такава пълнота и точност, че се създаде впечатление, сякаш кубът въобще никога и никъде не беше се движил, нито във времето, нито в пространството.

В столичния град на тукианите, които управляват хиляди полезни планети и са посетили милиони безполезни, като например Земята, Ал Хенли заема просторна стъклена клетка, поставена в зоологическата градина на най-почетно място, тъй като Хенли се смята за най-поразяващ експонат.

Сред клетката има басейн, от който той непрекъснато пие и където, според слуховете, дори се къпе. Басейнът се изтича и непрекъснато пълни до краищата с разкошна напитка и тя е толкова по-хубава от най-хубавото земно уиски, колкото е по-хубаво най-хубавото земно уиски от най-отвратителните и най-вонящи патоки. Нещо повече, в тукашната напитка са прибавени, без да влияят върху вкуса всички витамини и соли, необходими за поддържането на непрекъснатата обмяна на веществата...

От тази напитка не се получава махмурлук, нито никакви други неприятни последици. И Хенли получава от своето житие-битие

същото наслаждение, каквото и честите посетители на зоологическата градина от поведението на Хенли; те го гледат с изумление, а след това прочитат надписа върху клетката, надпис, който започва с латинизираното наименование на неговия вид — същото, което Хенли си спомни по молба на Три и Девет:

АЛКОХОЛИКУС АНОНИМУС

ОСНОВНА ХРАНА — C_2H_5OH , ЛЕКО ПОДПРАВЕНА С ВИТАМИНИ И СОЛИ. ПОНЯКОГА ПРОЯВЯВА БЛЕСТЯЩИ СПОСОБНОСТИ, НО КАТО ПРАВИЛО Е АБСОЛЮТНО НЕЛОГИЧЕН. СТЕПЕН НА ИЗДРЪЖЛИВОСТ: МОЖЕ ДА НАПРАВИ, БЕЗ ДА ПАДА, САМО НЯКОЛКО КРАЧКИ. ТЪРГОВСКА ЦЕННОСТ, РАВНА НА НУЛА. ОБАЧЕ Е ТВЪРДЕ ЗАБАВЕН КАТО ОБРАЗЕЦ НА НАЙ-СТРАННАТА ФОРМА ЖИВОТ, ОТКРИВАНА В РАМКИТЕ НА ГАЛАКТИКАТА. МЯСТО НА ОБИТАВАНЕ — ТРЕТАТА ПЛАНЕТА ОТ СИСТЕМАТА ИК 6547 — ХГ 908.

Хенли наистина е толкова забавен, че тукианите са се погрижили с помощта на специални процедури да го превърнат във фактически безсмъртно същество. Потрудили са се ненапразно, тъй като ако такъв интересен зоологически експонат би умрял, те биха могли да долетя до Земята за нов. Така би могло случайно да налетят на вас или на мене, а нали ние с вас сме трезвачи и даже не слагаме капка в устата си. Колко глупаво би било, ако такава нещо стане.

Публикувано в сп. „Наука и техника“, бр.11-12/1973 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.